

Jakub Vaněk: Jak moc jsou nebulvární média bulvární? Konstrukce obrazů nepřítelů v českém mediálním diskursu

Posudek vedoucího diplomové práce

Vedoucí práce: Tomáš Samek

Diplomová práce Jakuba Vaňka se zaměřuje na soudobé mediální konstrukce druhého, a to v krajní podobě, kdy druhý je portrétován jako protivník v klasickém smyslu, jak ho prosazuje politická filosofie Carla Schmitta: jako nepřítel, jehož je třeba porazit, vyhnat anebo dokonce zničit. Tyto konstrukty v českém veřejném prostoru dnes na sebe zhusta berou podobu uprchlíků a/nebo muslimů zachycovaných s notnou dávkou generalizující islamofobie a orientalismu. A právě je má především Jan Vaněk na mysli, když formuluje svou výzkumnou otázku: „Do jaké míry jsou nebulvární média bulvární ve vztahu ke konstrukci obrazu nepřítelů?“ Příslloveční *oni* již nejsou jen tak ledajací jiní, nýbrž jsou diskurzivně ustaveni jako vyslanci čistého Zla reprezentovaného Islámským státem.

Práce je v mnoha ohledech pozoruhodná a obsahuje několik vzácně dobrých postřehů. Pár míst je intelektuálně vysloveně brilantních. O to větší je škoda, že ji kazí hrubá nedotaženost a odbytost: na textu je vidět, že vznikl v časovém presu a na mnoha místech působí spíš jako první náčrt než jako finální verze. Autor sice konzultoval, ale konečnou podobu textu odevzdal tak pozdě, že jsem se jako školitel stihl vyjádřit již jen k nepatrné části, a žel to je na předloženém celku dost vidět.

Na mnoha místech je nedotažené ozdrojování: když např. na str. 15 autor hovoří o Stewartu Hallovi, chybí přesná citace díla, které má na mysli a na něž se odvolává. Tu najdeme až v další kapitole. Totéž platí o rozsáhlé třetí kapitole věnované historii výtvarného umění, kde netušíme, odkud autor parafrázuje – až v další kapitole poví, že vycházel především z Bergera.

V práci je řada překlepů, jež výrazně ztěžují pochopení smyslu řečeného. S čárkami si autor taky hlavu neláme: říci o některých pasážích, že by jim prospěla jazyková korektura, je slabé slovo. Tato ortografická nedostatečnost kontrastuje s autorovým vyjadřovacím talentem, který je na některých místech patrný; žel na jiných nalézáme formulace, nad nimiž si musíme lámat hlavu: tak gnómsky působí.

Teorie je robustní, ovšem eklektická a poznámkovitě podaná, fragmentární, nesrostlá v ústrojný celek. Určité úseky textu podávají jen sled obrazů bez hlubšího komentáře – zejména str. 94 – 96 a 125 – 128. Obrazy tu jen jsou, bez analýzy a kontextualizace. To opět působí dojmem nedodělaného díla. Autor neplagiuje, ale jeho citační disciplína je místy lajdácká: v textu např. cituje Kunderovu Nesmrtelnost, ale v závěrečné bibliografii dílo nenajdeme. Podobně cituje můj článek o Respektu, ale v soupisu literatury o něm není zmínka. Na str. 64 připisuje určitý výrok Baršovi, ale nevíme, z které části jeho díla pochází.

Text postupuje metodou *per longum et latum* – zabírá vše důkladně a ze šíra, takže se autor dostává k odpovědi na výzkumnou otázku až v samém konci téhle předlouhé diplomky. Textu by prospělo, kdyby ho autor osekal o zbytné odbočky a příliš zbytnělé historické exkurzy, zhutnil, jazykově zeditoval a formulačně projasnil. Takhle zůstává jen náběhem na skvělou práci – náběhem sice slibným, ale přesto trestuhodně nedotaženým. Práci Jana Vaňka **navrhuji k obhajobě a doporučuji pro ni známku velmi dobře.**

V Praze 14.8.2016

Tomáš Samek